

PATVIRTINTA
Šalčininkų r. Kalesninkų Liudviko Narbuto
gimnazijos direktoriaus
įsakymu 2022 m. kovo 4 d. Nr. V1-37

**ŠALČININKŲ R. KALESNINKŲ LIUDVIKO NARBUTO GIMNAZIJOS
IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO SKYRIAUS
EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANAS**

2022 m.

TURINYS

1. PLANO DERINIMO LAPAS
2. PLANO TAISYMO LAPAS
3. PLANO TIKSLINIMO LAPAS
4. PLANO KOPIJŲ (PLANO IŠRAŠŲ) SKIRSTYMO LAPAS
5. BENDROSIOS NUOSTATOS
6. GRESIANTYS ĮVYKIAI
7. PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO APIE GRESIANTĮ AR SUSIDARIUSĮ ĮVYKĮ ORGANIZAVIMAS
8. KEITIMOSI INFORMACIJA APIE ĮVYKĮ TVARKA
9. ĮSTAIGOS DARBUOTOJŲ APSAUGA GRESIANT AR SUSIDARIUS ĮVYKIUI
10. GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ ĮVYKIŲ LIKVIDAVIMO IR JŲ PADARINIŲ ŠALINIMO, GELBĖJIMO DARBŲ ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS
11. SAVIVALDYBĖS ESVP NURODYTŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMO ORGANIZAVIMAS
12. CIVILINĖS SAUGOS MOKYMO IR PRATYBŲ ORGANIZAVIMAS

1. PLANO DERINIMO LAPAS

Eil. Nr.	Derinanti institucija	Data	Atsakingo asmens pareigos, vardas, pavardė, parašas
1.	Šalčininkų rajono savivaldybės administracija		
2.	Šalčininkų priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba		

2. PLANO TAISYMO LAPAS

Plano taisymo procedūrā turētū atlikti du kartus per metus īstaigos civilinēs saugos darbuotojas. Pataisyta informācija īssiuntinējama visiems plano turētojams. Visos pataisos turi būti registruojamos pateiktoje lentelēje.

Eil. Nr.	Kas pataisyta	Data	Atsakingo asmens pareigos, vardas, pavardē, parašas

3. PLANO TIKSLINIMO LAPAS

Planas tikslinamas ne rečiau kaip vieną kartą per trejus metus, jeigu iki tol nebuvo atliktas įstaigos reorganizavimas arba neatsirado kitų veiksmų, dėl kurių įtakos nukentėtų plano veiksmingumas.

Eil. Nr.	Žyma	Data	Atsakingo asmens pareigos, vardas, pavardė, parašas

4. PLANO KOPIJŲ (PLANO IŠRAŠŲ) SKIRSTYMO LAPAS

Patvirtinto plano kopijos (plano išrašai), kurios išsiųstos (išdalintos) visoms suinteresuotoms institucijoms.

Eil. Nr.	Kam pateiktos plano kopijos (plano išrašai), pateikimo būdas	Data	Atsakingo asmens pareigos, vardas, pavardė, parašas
Plano kopijos:			
1.	Šalčininkų rajono savivaldybės administracija		

5. BENDROSIOS NUOSTATOS

Šalčininkų r. Kalesninkų Liudviko Narbuto gimnazijos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo skyriaus (toliau – Skyrius arba Objektas) Ekstremaliųjų situacijų valdymo planas (toliau – Planas) parengtas vadovaujantis 2009-12-22 Lietuvos Respublikos Civilinės saugos įstatymo Nr. XI-635 16-o straipsnio 3-čio skyriaus 9 punktu (Žin., 1998, Nr. 115-3230; 2009 m., Nr. 159-7207); Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM direktoriaus 2010-04-19 įsakymu Nr. 1-134 patvirtintais „Kriterijais ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, kurių vadovai turi organizuoti ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimą, derinimą ir tvirtinimą, ir ūkio subjektams, kurių vadovai turi sudaryti ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą“ (Žin., 2010, Nr. 46-2236); Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM direktoriaus 2011-02-23 įsakymu Nr.1-70 patvirtintomis „Ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimo metodinėmis rekomendacijomis“ (Žin., 2011, Nr. 24-1200); Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM direktoriaus 2011-06-02 įsakymu Nr. 1-189 „Dėl galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės atlikimo rekomendacijų patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 70-3360), Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2011-08-24 nutarimu Nr.988 patvirtintais „Ekstremalių įvykių kriterijais“ (Žin., 2011, Nr. 107-5059) reikalavimais.

5.1. PLANO TIKSLAS

Ekstremaliųjų situacijų valdymo planui keliami šie tikslai:

- padidinti Šalčininkų r. Kalesninkų Liudviko Narbuto gimnazijos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo skyriaus darbuotojų, bei civilinės saugos pajėgų parengtį, pagerinti jų reagavimą į ekstremalias situacijas, kiek įmanoma sumažinti riziką ir kuo veiksmingiau panaudoti civilinės saugos pajėgas ir materialinius išteklius, organizuojant gelbėjimo ir ekstremalių situacijų padarinių šalinimo darbus.
- prognozuoti ekstremalias situacijas ir numatyti prevencines priemones, kad iš anksto pasirengus, būtų išvengta ekstremalios situacijos arba sumažėtų galimybė jai kilti, o susidarius ekstremaliai situacijai, būtų mažiau pakenkta žmonėms, turtui bei aplinkai;
- planuoti veiksmus ekstremalioms situacijoms valdyti, numatyti pareigines funkcijas bei pasiskirstyti atsakomybę ir sukaupti reikiamus materialinius išteklius galimų ekstremalių situacijų padariniams šalinti;
- numatyti bazę, padedančią parengti išsamią veiksmų seką įvykus ekstremaliai situacijai ir išmokyti veiksmų gimnazijos darbuotojus ir aptarnaujančių įmonių personalą;
- tinkamai reaguoti į ekstremalią situaciją, organizuoti gelbėjimo ir ekstremalių situacijų padarinių šalinimo darbus (perspėti darbuotojus, galinčius patekti į pavojingo poveikio zoną, apie įvykį ar ekstremalią situaciją informuoti atsakingus darbuotojus, avarines tarnybas ir kitas suinteresuotas institucijas, organizuoti pirminius gelbėjimo darbus, prireikus organizuoti darbuotojų evakavimą, laiku kreiptis reikalingos pagalbos);
- įvertinti padarytą žalą ikimokykliniam ir priešmokykliniam ugdymo skyriui ir aplinkai.

5.2. TRUMPAS SKYRIAUS APIBŪDINIMAS

Pavadinimas: Šalčininkų r. Kalesninkų Liudviko Narbuto gimnazijos ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymo skyrius.

Adresas: Bažnyčios g. 8, LT-17185, Kalesninkų k., Šalčininkų r. sav.

Įmonės kodas: 191416664.

Kontaktai: tel. +37038048328; el. p. kalesninkudarzelis@gmail.com

Darbuotojų kontaktai pateikiami 1 priede.

Skyriaus vadovė: direktorė Mirena Garackevič (darbo tel. +37038048356).

Skyriaus darbuotojas atsakingas už civilinę saugą: gimnazijos ūkvedė Valentina Junda (darbo tel.: +37038048356)

Skyriaus pagrindinis tikslas – ugdymas.

Syriaus veiklos sritys: Bendrasis vidurinis ugdymas, kodas pagal EVRK – 85.

Veikla vykdoma dviejų aukštų mūriniame pastate.

Darbo laikas: administracijos darbo laikas nustatytas I-V nuo 7.30 iki 17.30 val. (pietūs 13.00–14.00 val.).

Darbuotojų skaičius: 5 žmonės (1 priedas).

Didžiausias žmonių skaičius, galintis būti skyriuje vienu metu: ~50 žmonių.

Apsaugos organizavimas: Sargas - budėtojas, apsaugos tarnyba.

Kaimyniniai pavojingi objektai: katilinė.

Kolektyvinės ir asmeninės apsaugos priemonės: objekte civilinės saugos slėptuvės nėra.

Asmeninės apsaugos priemonės: nėra

Pavojingų cheminių medžiagų įstaigoje: nėra

Komunaliniai tinklai: objektas prijungtas prie UAB „Eišiškių komunalinis ūkis“.

Elektros energiją teikia ESO AB, UAB „IGNITIS“

Geriamą vandenį požeminėmis trasomis tiekia UAB „Eišiškių komunalinis ūkis“. Kanalizacija yra savitakinė, tvarko UAB „Eišiškių komunalinis ūkis“.

Patalpos šildomos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo skyrius priklausančios katilinės.

Skyriaus geografinė padėtis: Bažnyčios g. 8, Kalesninkų k., Šalčininkų r. sav.. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo skyriaus teritorija aptverta, šalia yra gyvenamieji namai.

Ryšiai: pranešimas apie incidentą bus vykdomas „TELIA LIETUVA“ ar mobiliais telefonais, ir kompiuteriniu internetinio ryšio tinklu.

Priešgaisrinė sauga: savalaikiam, pavojingų gaisro faktorių aptikimui bei žmonių informavimui apie gaisrą, taip pat veiksmingam pavojingų gaisro faktorių šalinimui pastate numatytos šios gaisrinės saugos priemonės - gesintuvai:

MG-6 (6 kg talpos)-2vnt.

AG-5e (5 kg talpos)-1vnt.

AG-3(3kg talpos)-4vnt.

5.3. PLANE VARTOJAMOS SĄVOKOS IR SANTRUMPOS

1. **Civilinė sauga** – veikla, apimanti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, veiksmus joms gresiant ar susidarius, ekstremaliųjų situacijų likvidavimą ir jų padarinių šalinimą.

2. **Civilinės saugos sistemos parengtis** – civilinės saugos sistemos subjektų pasirengimas reaguoti į susidariusią ekstremaliąją situaciją.

3. **Civilinės saugos pratybos** – valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų mokymas ir civilinės saugos sistemos parengties patikrinimas, kai tariamomis ekstremaliosiomis sąlygomis tikrinami veiksmai ir procedūros, numatytos ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose, tobulinami valdymo įgūdžiai, mokomasi praktiškai organizuoti gyventojų ir turto apsaugą nuo ekstremaliųjų situacijų poveikio ir atlikti gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus, likviduoti įvykius, ekstremaliuosius įvykius ar ekstremalias situacijas ir šalinti jų padarinius.

4. **Didelė pramoninė avarija** – dėl nekontroliuojamos padėties eksploatuojant pavojingąjį objektą įvykstantis nenumatytas staigus įvykis (sprogimas, gaisras arba didelio kiekio pavojingųjų medžiagų išsiveržimas į aplinką), kuris sukelia tiesioginį ar uždelstą didelį pavojų gyventojams ir (ar) aplinkai pavojingajame objekte ar už jo ribų ir kuris yra susijęs su viena ar keliomis pavojingosiomis medžiagomis.

5. **Ekstremalioji situacija** – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.

6. **Ekstremalusis įvykis** – nustatytus kriterijus atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, kuris kelia pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

7. **Ekstremalių situacijų komisija** – iš valstybės politikų, valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, profesinės karo tarnybos karių sudaroma nuolatinė komisija, koordinuojanti ekstremaliųjų situacijų prevenciją, valdymą, likvidavimą ir padarinių šalinimą.

8. **Ekstremaliojo įvykio kriterijai** – stebėjimais ir skaičiavimais nustatyti arba tarptautinėje praktikoje naudojami fizikiniai, cheminiai, geografiniai, medicininiai, socialiniai ar kiti įvykio mastą, padarinius ar faktą apibūdinantys dydžiai arba aplinkybės (kritinės ribos), kuriuos atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs įvykis laikomas ekstremaliuoju.

9. **Ekstremaliosios situacijos židinys** – vieta, kurioje įvyko įvykis ar ekstremalusis įvykis, ir teritorija, apimanti didžiausio pavojaus sritį apie tų įvykių vietą, kurioje gresia įvykio ar ekstremaliojo įvykio veiksmų pavojai ten esančių gyventojų sveikatai ir (ar) gyvybei, turtui ir (ar) aplinkai.

10. **Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras** (toliau – **operacijų centras**) – iš valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, ūkio subjektų darbuotojų sudaromas organas, vykdomas ekstremaliųjų situacijų prevenciją, užtikrinantis ekstremalių situacijų komisijos priimtų sprendimų įgyvendinimą, organizuojantis ir koordinuojantis įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimą, padarinių šalinimą, gyventojų ir turto gelbėjimą.

11. **Ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas** (toliau – **operacijų vadovas**) – civilinės saugos sistemos subjekto valstybės tarnautojas, darbuotojas ar valstybės politikas, paskirtas vadovauti visoms

civilinės saugos sistemos pajėgoms, dalyvaujančioms likviduojant ekstremaliąjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją ir šalinant jų padarinius ekstremaliosios situacijos židinyje.

12. Ekstremaliųjų situacijų prevencija – kryptingai vykdoma pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms priemonių visuma, kad būtų išvengta ekstremaliųjų situacijų arba mažėtų jų galimybė, o susidarius ekstremaliajai situacijai būtų kuo mažiau pakenkta gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų veiklai, turtui ir aplinkai.

13. Ekstremaliųjų situacijų valdymo planas – dokumentas, kuriuo reglamentuojamas materialinių ir žmogiškųjų išteklių sutelkimas ir valdymas gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms.

14. Gelbėjimo darbai – veiksmai, kuriais įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu siekiama išgelbėti gyventojų gyvybes, sveikatą ir turtą, suteikti jiems pirmąją medicinos pagalbą ir (ar) nugabenti juos į sveikatos priežiūros įstaigas, taip pat apsaugoti aplinką.

15. Gelbėjimo darbų vadovas – civilinės saugos sistemos pajėgų valstybės tarnautojas ar darbuotojas, iki operacijų vadovo paskyrimo ekstremaliosios situacijos židinyje vadovaujantis gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams, taip pat įvykio, ekstremaliojo įvykio likvidavimo ir jų padarinių šalinimo darbams.

16. Gyventojas – fizinis asmuo, esantis Lietuvos Respublikos teritorijoje.

17. Gyventojų evakavimas – dėl gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos organizuotas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti, į kitas teritorijas, laikinai suteikiant jiems gyvenamąsias patalpas.

18. Įrenginys – pavojingojo objekto techninis vienetas, kur gaminamos, naudojamos, tvarkomos ar laikomos pavojingosios medžiagos, įskaitant visą įrangą, struktūras, vamzdinius, mašinas, įrankius, atskiras geležinkelio atšakas, dokus, įrenginiams veikti reikalingas krovos krantines, dambas, sandėlius ir kitas sausumoje ar vandenyje esančias struktūras, būtiną įrenginio veiklą.

19. Įvykis – ekstremaliojo įvykio kriterijų neatitinkantis, nepasiekęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, keliantis pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

20. Kita įstaiga – socialinėje, švietimo, mokslo, kultūros, sporto srityse veikiantis juridinis asmuo, kurio veiklos tikslas – tenkinti tam tikrus viešuosius interesus, išskyrus valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas.

21. Kolektyvinės apsaugos statinys – statinys ar patalpa, kurią ekstremaliųjų situacijų ar karo metu galima pritaikyti gyventojams apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

22. Neatidėliotini darbai – veiksmai, užtikrinantys gelbėjimo, paieškos darbų vykdymą, turto išsaugojimą, sanitarinį švarinimą ir būtiniausių gyvenimo sąlygų atkūrimą įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu.

23. Materialiniai ištekliai – nekilnojamasis turtas, transporto priemonės, statybinės medžiagos ir kiti ištekliai, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti gresiančioms ar susidariusioms ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ir atkurti.

24. **Pavojingasis objektas** – visa veiklos vykdytojo valdoma teritorija, įskaitant įprastą ir susijusią joje esančią infrastruktūrą ar vykdomą veiklą, kurios viename ar keliuose įrenginiuose yra pavojingųjų medžiagų.

25. **Pavojingoji medžiaga** – medžiaga, mišinys ar preparatas, nurodytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta sąraše arba atitinkantis nustatytus kriterijus ir esantis žaliavų, gaminių, šalutinių produktų, liekanų ar tarpinių produktų pavidalo, įskaitant medžiagas, kurios gali susidaryti kilus avarijai.

26. **Paieškos darbai** – veiksmai, kuriais siekiama surasti įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu dingusius, pasiklydusius ar nukentėjusius gyventojus, patyrusius avariją laivus ir orlaivius.

27. **Perspėjimo sistema** – visuma organizacinių ir techninių priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti garsinio perspėjamojo civilinės saugos signalo davimą ir (ar) informacijos apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius, jų šalinimo priemones ir apsaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus perdavimą gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams.

28. **Slėptuvė** – specialiosios paskirties statinys arba specialiai įrengta patalpa gyventojams, kurie užtikrina valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiklą ekstremaliųjų situacijų ar karo metu, apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

29. **Ūkio subjektas** – Lietuvos Respublikoje įregistruotas ir gamybinę, komercinę, finansinę ar kitokią ūkinę veiklą vykdančio juridinio asmens, užsienio juridinio asmens filialas ar atstovybė.

30. **Valstybinės reikšmės objektas** – valstybės institucija, įmonė, ūkio, energetikos, transporto, telekomunikacijų ar kitas infrastruktūros objektas, neatsižvelgiant į jo nuosavybės formą, kurio kontrolės ar funkcionavimo sutrikimas arba sutrikdymas keltų pavojų ar padarytų didelę žalą nacionaliniam saugumui – sutrikdytų valstybės valdymą, ūkio sistemos, valstybei svarbios ūkio šakos ar infrastruktūros funkcionavimą arba kuris karo, antpuolių ar teroro aktų metu gali būti pasirinktas kaip taikinys ir dėl to tapti ekstremaliosios situacijos židiniu.

31. **Veiklos vykdytojas** – pavojingojo objekto, įrenginio savininkas arba valdytojas.

5.4. GRESIANTYS ĮVYKIAI

Pavojai nustatomi vadovaujantis moksliniais, statistiniais, istoriniais duomenimis, specialistų ir ekspertų vertinimais, Lietuvos ir kitų šalių patirtimi, analizuojamos aplinkos apžiūros, įvykių modeliavimu.

Rengiant galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę vadovautasi Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM direktoriaus 2011-06-02 įsakymu Nr. 1-189 „Dėl galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės atlikimo rekomendacijų patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 70-3360), Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2011-08-24 nutarimu Nr.988 patvirtintais „Ekstremalių įvykių kriterijais“ (Žin., 2011, Nr. 107-5059) reikalavimais.

6. PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO APIE GRESIANTĮ AR SUSIDARIUSĮ ĮVYKĮ ORGANIZAVIMAS

Ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdymo skyriuje vykdomas informacijos perdavimas ir priėmimas, nustatoma informacijos perdavimo seka, terminas, tvarka bei priemonės, kuriomis bus perduodama informacija apie ekstremalią situaciją nustatytoms valstybės institucijoms.

Ekstremalių situacijų atvejais perspėjimo ir informavimo funkcijų vykdymą organizuoja vadovo įsakymu paskirtas atsakingas asmuo už informacijos apie susidariusią ekstremalią situaciją priėmimą ir perdavimą. Šis darbas prasideda iš karto, sužinojus apie susidariusią ekstremalią situaciją. Jeigu informacija gauta iš kitų institucijų per skyriaus vadovą, tada atsakingas už ryšius ir informavimą asmuo, gavęs nurodymą dėl skubių veiksmų, nedelsdamas apie tai perspėja darbuotojus visomis turimomis ryšio priemonėmis: ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo skyriaus skambutis, mobiliais ir „TELIA LIETUVA“ telefonais, žodžiu.

Siekiant supaprastinti ir paspartinti pranešimo apie susidariusias ekstremalias situacijas perdavimą, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM direktoriaus 2010 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1-191 patvirtino civilinės saugos signalus. Visų įstaigos darbuotojų pareiga yra gerai juos žinoti ir mokėti veikti, išgirdus atitinkamą signalą (2 priedas).

7. KEITIMOSI INFORMACIJA APIE ĮVYKĮ TVARKA

Skyriaus vadovas arba jį pavaduojantis darbuotojas atsakingas už civilinę saugą informaciją apie įvykusią avariją **telefonu 112 perduoda Bendrajam pagalbos centrui bei Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos Komunalinio ūkio skyriaus vyresniajam specialistui telefonais: 8 380 30182, el. p.: ivan.sviglinskij@salcininkai.lt.**

Bendrasis pagalbos centras, gavęs informaciją apie ekstremalų įvykį skyriuje, informuoja Šalčininkų priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pajėgas, Šalčininkų rajono policijos komisariatą, Šalčininkų rajono greitosios medicinos pagalbos skyrių.

8. SYRIAUS DARBUOTOJŲ APSAUGA GRESIANT AR SUSIDARIUS ĮVYKIUI

8.1. SKYRIAUS DARBUOTOJŲ IR UGDYTINIŲ EVAKAVIMO ORGANIZAVIMAS

Už skyriaus darbuotojų ir ugdytinių evakavimą yra atsakingas skyriaus vadovas.

Žmonių evakavimas organizuojamas:

1. Vykstant gaisrams skyriaus teritorijoje ir už jos ribų:
 - 1.1. Ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdymo skyriuje vykdomas evakavimas pagal nustatytą tvarką (3 priedas);
 - 1.2. Renkasi skyriaus kieme esančioje pavėsynėje ir laukia transporto;
 - 1.3. Išviežiami pagal gyvenamąją vietą, arba grįžtama į ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo skyriaus patalpas (priklausomai nuo gaisro apimties).
2. Terorizmo akto skyriaus ar šalia jo atveju.
 - 2.1. vykus teroro aktui, jei jums ar kitiems reikia pagalbos, nedelsiant skambinkite pagalbos **telefonu 112**.
 - 2.2. Vykdykite specialiųjų ir gelbėjimo tarnybų nurodymus.
 - 2.3. Pasitraukti iš pavojaus vietos ir perspėti kitus apie pavojų.
 - 2.4. Išlikti ramiems, napanikuoti, elgtis apgalvotai.
 - 2.5. Jei yra sužeistų arba patys sužeisti, pirmiausia pasirūpinti savimi, po to įvertinti, ar galima padėti kitiems.
 - 2.6. Evakuacijos atveju pasiimti pirmo būtinumo daiktus, asmens dokumentus, geriamo vandens ir truputį maisto, tinkamus drabužius, mobilųjį telefoną.
 - 2.7. Evakavimas vyksta, per atsarginius išėjimus iš patalpų.

Darbuotojui atsakingam už civilinę saugą pavesta organizuoti evakuojančiųjų ir evakuojamųjų mokymą bei pratybas.

Darbuotojas atsakingas už viešosios tvarkos palaikymą ir žmonių evakavimą yra atsakingas už objekte esančių žmonių savalaikės evakuacijos ekstremalių situacijų atveju organizavimą. Pagrindinė evakuacijos užduotis - nukreipti žmones į skyriaus vadovo nurodytus evakuotų žmonių surinkimo punktus. Sprendimą evakuotis priima skyriaus vadovas. Taip pat ji teikia papildomas arba sukonkretintas užduotis skyriaus darbuotojų ir ugdytinių evakuacijos klausimais. Tolesnę žmonių evakavimo tvarką, surinkimo į priėmimo punktus bei tarpinius gyventojų evakavimo punktus nustato Šalčininkų rajono savivaldybės administracija.

8.2. SKYRIAUS VADOVO SPRENDIMAS DĖL DARBUOTOJŲ IR UGDYTINIŲ EVAKAVIMO, NURODANT BŪTINAS PRIEMONES IR MATERIALINIUS IŠTEKLIUS

Skyriaus vadovo įsakymu patvirtinta darbuotojų ir ugdytinių evakuacijos iš pastato ir teritorijos ekstremalių situacijų atvejais tvarka. Siekiant operatyviai ir efektyviai vykdyti evakuaciją, skyriaus vadovo įsakymu paskirtas darbuotojas atsakingas už viešosios tvarkos palaikymą bei skyriaus darbuotojų ir ugdytinių evakuaciją ekstremalių situacijų atvejais. Be to, visiems darbuotojams įsakyta susipažinti su evakavimo planais ir žinoti evakavimo maršrutus, vykdant evakuaciją ekstremalių situacijų atvejais naudotis skyriaus Ekstremaliųjų situacijų valdymo plane numatytais priemonėmis.

8.3. SKYRIAUS DARBUOTOJŲ IR UGDYTINIŲ EVAKAVIMO KRYPTYS IŠ TERITORIJOS

Žmonių evakuacija iš pastato numatoma pagal evakavimo planus (3 priedas).

Ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdymo skyriuje kasmet organizuojamos 2 tipų pratybos: stalo ir funkcinės pratybos.

Gavęs skyriaus vadovės nurodymą, darbuotojas atsakingas už viešosios tvarkos palaikymą bei žmonių evakavimą, organizuoja žmonių evakuaciją iš objekto teritorijos į skyriaus vadovo nurodytas vietas, kuriose lauks atvykstančio autotransporto, kuriuo žmonės organizuotai bus išvežami į nurodytą vietą.

8.4. SYRIAUS DARBUOTOJŲ IR UGDYTINIŲ APSAUGOS NUO JŲ GYVYBEI AR SVEIKATAI PAVOJINGŲ VEIKSNIŲ ORGANIZAVIMO TVARKA

Ekstremalių įvykių padariniams šalinti - gaisrams gesinti, žmonėms ir materialinėms vertybėms gelbėti ir evakuoti, žmonių ir turto apsaugos užtikrinimui bei kitų darbų atlikimui, siekiant užtikrinti skyriaus funkcionalumą, parengti skyriaus vadovo įsakymai.

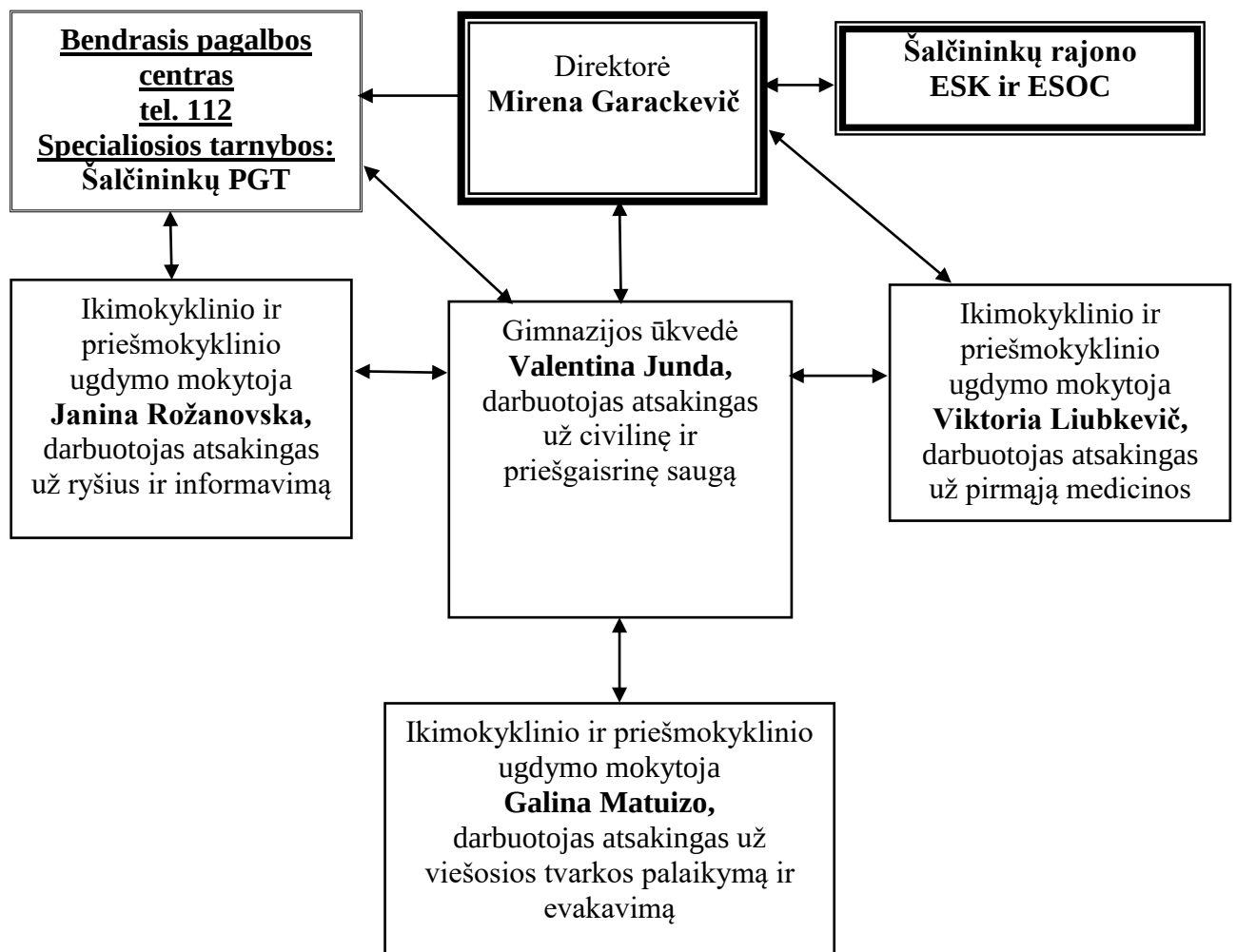
Užtikrinamas darbuotojų apmokymas ir organizuojamos funkcinės ir stalo pratybos darbui ekstremalių įvykių metu, planuojamas ir organizuojamas jų materialinis - techninis aprūpinimas bei priskirtų specialių darbo priemonių saugojimas ir priežiūra.

Skyriaus darbuotojams keliami reikalavimai, kad kasdieniniame darbo režime ar ekstremalaus įvykio atveju būtų pasirengę suteikti pirmąją medicinos pagalbą nukentėjusiems žmonėms.

Susidarius ekstremaliai situacijai, nukentėjusieji kreipsis pagalbos **telefonu 112**.

Pateikiame Šalčininkų r. Kalesninkų Liudviko Narbuto gimnazijos ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdymo skyriuje valdymo ekstremalios situacijos už skyriaus ribų struktūrinę schemą:

Šalčininkų r. Kalesninkų Liudviko Narbuto gimnazijos
Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo skyriaus valdymo
ekstremalios situacijos atveju organizavimas

9. GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ ĮVYKIŲ LIKVIDAVIMO IR JŲ PADARINIŲ ŠALINIMO, GELBĖJIMO DARBŲ ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

9.1. ASMENS, ATSAKINGO UŽ INFORMACIJOS PRIĖMIMĄ IR PERDAVIMĄ, VEIKSMAI GAVUS INFORMACIJĄ APIE GRĖSIANTĮ PAVOJŲ AR ĮVYKUSĮ ĮVYKĮ

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministro 2007 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. 1V-114 „Dėl keitimosi informacija apie ekstremalią situaciją ar ekstremalų įvykį tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr.40-1515) įstaigoje organizuojamas ir koordinuojamas pasiruošimas gresiantiems įvykiams, likvidavimas įvykusių įvykių ir jų padarinių šalinimas.

Sklandžiam šių darbų vykdymui skyriaus vadovas organizuoja informacijos perdavimą ir priėmimą, nustato informacijos perdavimo seką, terminus, tvarką bei priemones, kuriomis bus pateikta informacija apie ekstremalią situaciją nustatytoms valstybės institucijoms.

Už perspėjimo ir informavimo funkcijų vykdymą ekstremalių situacijų atvejais atsakomybė tenka darbuotojui atsakingam už ryšius ir informavimą, kuris skyriaus vadovo įsakymu yra paskirtas atsakingu už informacijos apie susidariusią ekstremalią situaciją priėmimą ir perdavimą (**Janina Rožanovska**). Jeigu informacija gauta iš kitų institucijų per skyriaus vadovą, tada darbuotojas atsakingas už ryšius ir informavimą, gavęs nurodymą dėl skubių veiksmų, nedelsdamas apie tai perspėja darbuotojus visomis turimomis ryšio priemonėmis: mobiliais ir „TELIA LIETUVA“ telefonais, žodžiu.

Toliau plečiantis ekstremaliai situacijai, darbuotoja atsakinga už ryšius ir informavimą priima informaciją, rekomendacijas iš operatyvinių tarnybų, Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos ir perduoda ją skyriaus vadovui, kurio sprendimai, nurodymai perduodami skyriaus darbuotojams. Tuo atveju, jeigu apie ekstremalią situaciją pirmieji sužino skyriaus darbuotojai, jie privalo pirmiausia apie tai nedelsiant pranešti objekto vadovui, kuris duoda nurodymus: nedelsiant kviesti atsakingus darbuotojus į pasitarimą, nurodo darbuotojui atsakingam už ryšius ir informavimą visomis turimomis ryšio priemonėmis pranešti apie įvykį Bendrajam pagalbos centrui **telefonu 112** ir informuoti Šalčininkų rajono savivaldybės ESOC.

Darbuotojai bei žmonės tuo metu esantys objekte, įvykus ekstremaliai situacijai, informuojami žodžiu ir mobiliais telefonais.

Siekiant padėti skyriaus vadovui operatyviai organizuoti gresiančių ar įvykusių įvykių likvidavimo ir padarinių šalinimo, gelbėjimo darbų organizavimą ir koordinavimą, objekto vadovo įsakymu yra paskirti darbuotojai: atsakingas už civilinę saugą, atsakingas už priešgaisrinę saugą, atsakingas už pirmąją medicinos pagalbą, atsakingas už viešosios tvarkos palaikymą ir žmonių evakavimą, atsakingas už ryšius ir informavimą.

Valentina Junda, ūkvedė atsakinga už civilinę saugą privalo užtikrinti sklandų gelbėjimo darbų organizavimą, darbų saugos reikalavimų laikymąsi. Atsakinga už priešgaisrinę saugą atsako už operatyvų gelbėjimo ir gaisro gesinimo darbų organizavimą, už priešgaisrinės saugos reikalavimų prisilaikymą, vykdant darbus avarijos vietoje; organizuoja avarijos padarinių likvidavimo darbus.

Galina Matuizo, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytoja, atsakinga už viešosios tvarkos palaikymą bei žmonių evakavimą privalo užtikrinti viešosios tvarkos palaikymą skyriaus teritorijoje, organizuoti darbuotojų evakavimą iš pastato ir teritorijos ir, jei reikalinga, skyriaus darbuotojų ir pacientų evakavimą į skyriaus vadovo nurodyta susirinkimo po evakavimo vietą.

Viktoria Liubkevič, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytoja, atsakinga už pirmąją medicinos pagalbą užtikrina skubios pirmosios medicinos pagalbos suteikimą nukentėjusiems, operatyviai perduoda duomenis apie nukentėjusius skyriaus vadovui.

Janina Rožanovska, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytoja, atsakinga už ryšius ir informavimą yra atsakinga už informacijos apie susidariusią ekstremalią situaciją priėmimą ir perdavimą.

9.2. DIDELIO ARBA LABAI DIDELIO PAVOJAUS LIKVIDAVIMAS IR PADARINIŲ ŠALINIMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

Šalčininkų r. Kalesninkų Liudviko Narbuto gimnazijos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo skyriaus galimi pavojai *didelės arba labai didelės rizikos* lygio:

Galimi pavojai	Bendras rizikos	
	vertinimo balai	Galimo pavojaus tikimybės lygis
Uraganas	4	didelė tikimybė
Gaisrai miškų ar įstaigose	5	labai didelė tikimybė
Pavojingos užkrečiamosios ligos	5	labai didelė tikimybė
Sabotažas, diversija	4	didelė tikimybė
Teroristiniai išpuoliai	4	didelė tikimybė
Žemės drebėjimas	2	maža tikimybė
Branduolinė avarija (Baltarusijos AE, Ignalinos AE)	4	vidutinė tikimybė
Karo veiksmai	2	maža tikimybė

9.2.1. SKYRIAUS VEIKSMAI GAISRO AR SPROGIMO ATVEJU

GAISRO ATVEJU

Gaisras – sudėtingas fizikinis bei cheminis reiškinys, kuris dažnai padaro materialinių nuostolių, sukelia grėsmę žmonių gyvybei ir sveikatai. Gaisrų gesinimas – aktyvūs veiksmai, kuriais siekiama išgelbėti darbuotojus turtą bei užgesinti gaisrą.

Ugnis yra medžiagų oksidavimosi procesas, kurio metu išsiskiria energija, dažniausiai karščio pavidalu. Pagrindiniai rizikos faktoriai gaisro metu yra dūmų ir toksinių degimo produktų pasklidimas. Ugnies sklidimo ir gaisro vystymosi greitis priklauso nuo daugelio faktorių: medžiagų degumo ir degimo metu išskiriamos energijos kiekio, medžiagų fizinės formos (kieta, dujinė, skysta), deguonies kiekio gaisro vietoje.

Daugeliu atvejų gaisras kyla dėl šių priežasčių:

- dėl neatsargaus elgesio su ugnimi, ypač rūkant uždraustose ar pavojingose vietose;
- dėl netvarkingų elektros įrengimų ir jų naudojimo taisyklių pažeidimo;
- neatsargaus elgesio su šildymo prietaisais;
- dėl žaibo ir elektrostatinių krūvių;
- tyčinių padegimų;
- sabotažo, diversijos ar teroro akto atveju.

Gaisrų atvejais galimi padariniai:

- įvairių laipsnių žmonių nudegimai;
- darbuotojų apsinuodijimas dūmais, į kurių sudėtį įeina daug nuodingų dujų, gaisro metu susijungiančių į mišinius, žymiai pavojingesnius nei kiekvienos dujos paimitos atskirai ir kurie gali pasklisti dideliais atstumais nuo gaisro vietos;

- materialiniai įstaigos nuostoliai;
- galimi žmonių mirties atvejai.

Atsižvelgiant į gaisrų mastą, taikomos tokios apsaugos priemonės:

- žmonių evakavimas iš pavojingos zonos;
- pirmosios medicinos pagalbos suteikimas nukentėjusiesiems;
- žmonių patekimo į pavojingą zoną apribojimas;
- kvėpavimo organų ir odos apsauga asmeninėmis apsaugos (parankinėmis) priemonėmis;
- gaisrų gesinimo priemonių įrengimas ir panaudojimas bei priežiūra;
- griežtas priešgaisrinės apsaugos reikalavimų vykdymas.

Kilus gaisrui ar sprogiui patalpose ar teritorijoje:

nedelsiant pranešti **Bendrajam pagalbos centrui telefonu 112.**

- gesinti gaisro židinį turimomis gaisro gesinimo priemonėmis pagal skyriaus gaisrinės saugos instrukciją, suderintą su Šalčininkų priešgaisrine gelbėjimo tarnyba;
- vadovauti žmonių evakavimui ir gaisro gesinimui iki atvyks ugniagesiai – gelbėtojai;
- organizuoti ir vadovauti materialių vertybių gelbėjimui;
- prireikus išjungti agregatus, elektros tiekimą, vėdinimo ir kitas sistemas;
- imtis priemonių apsaugoti gesinančius gaisrą žmones nuo galinčių griūti konstrukcijų, elektros srovės poveikio, apsinuodijimų ir apdegimų.

Darbuotojų atsakingų už gelbėjimo darbų organizavimą veiksmai:

1. Apie įvykį pranešti **Bendrajam pagalbos centrui telefonu 112** (atsakingas: Janina Rožanovska - atsakinga už ryšius ir informavimą).
2. Nedelsiant sukviesti atsakingų darbuotojų už gelbėjimo darbų organizavimą ekstremalios situacijos atveju pasitarimą (atsakingas: Janina Rožanovska atsakinga - už ryšius ir informavimą).
3. Skubiai iš skyriaus evakuoti žmones (atsakinga: Galina Matuizo - atsakinga už viešosios tvarkos palaikymą bei žmonių evakavimą).
4. Pradėti pirminius gaisro gesinimo darbus (atsakingas: Česlav Suchocki - atsakingas už pastatų priežiūrą).

9.2.2. SKYRIAUS VEIKSMAI HIDROMETEOROLOGINIŲ REIŠKINIŲ ATVEJAI

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006-03-09 nutarimu Nr. 241 „Dėl ekstremalių įvykių kriterijų patvirtinimo“ (**011-08-31: Nr. 988, 2011-08-24, Žin., 2011, Nr. 107-5059 (2011-08-30)**) nustatyti meteorologinių ir hidrologinių reiškinių kriterijai. Gimnazijos veiklai įtakos gali turėti žemiau išvardinti stichiniai hidrometeorologiniai reiškiniai.

Stichiniams hidrometeorologiniams reiškiniams priskiriami:

- vėjas (škvalas, viesulas), kurio maksimalus greitis – 28÷32 m/s;
- smarkus lietus, kai per 12 val. ir trumpesnę laiką iškrinta 50÷80 mm kritulių;
- smarkus sniegas, kai per 12 val. ir trumpesnę laiką iškrenta 20÷30 mm ir daugiau kritulių ir sniego dangos storis padidėja 20÷30 cm;
- smarki pūga, trunkanti 12 val. ir daugiau, kai vidutinis vėjo greitis 15÷20 m/s ir didesnis;
- smarki lijundra, kai ant standartinio lijundros stovo laidų susidaro 20 mm skersmens ir storesnis apšalas;
- smarkus sudėtinis apšalas, kai ant standartinio lijundros stovo laidų susidaro 35 mm skersmens ir storesnis apšalas;
- smarkus speigas, kai temperatūra minus 30°C ir žemesnė;
- tirštas rūkas, kai 12 val. ir ilgiau matomumas yra 100 m ir mažesnis.

Katastrofiniams hidrometeorologiniams reiškiniams priskiriami:

- vėjas (škvalas, viesulas), kurio maksimalus greitis 33 m/s ir didesnis;
- smarkus lietus, kai per 12 val. ir trumpesnę laiką iškrenta 80 mm ir daugiau kritulių;
- smarkus sniegas, kai per 12 val. ir trumpesnę laiką iškrenta 30 mm ir daugiau kritulių ir sniego dangos storis padidėja 30 ir daugiau cm;
- smarki pūga, trunkanti 24 val. ir daugiau, kai vidutinis vėjo greitis 20 m/s ir didesnis;
- smarkus speigas, kai temperatūra 3 naktis ir ilgiau yra minus 30°C ir žemesnė.

Šių reiškinių atvejais gali būti šie padariniai:

- sutrikdomas transporto eismas, užpustomi ar užtvindomi keliai, miesto gatvės, išraunami medžiai, dėl to sutrinka žmonių aprūpinimas maistu, vandeniu;
- sugriaujami namai, nuplėšiami pastatų stogai, apverčiamos transporto priemonės, nulaužiami arba išraunami medžiai, išverčiamos elektros ir telefono atramos, nutraukiami elektros perdavimo linijų laidai;
- nutraukiamas elektros energijos, šilumos ir kitų energijos rūšių tiekimas, sustabdomos įmonės;
- žmonių sužalojimo ar mirties atvejai.

Informacija taip pat gali būti gauta tiesiogiai iš Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos. Paprastai tokie meteorologiniai reiškiniai būna pakankamai gerai prognozuojami, todėl dar būna pakankamai laiko jiems pasirengti.

Šalčininkų rajono teritorijoje vyraujančios meteorologinės sąlygos, Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos specialistų nuomone prilygsta vidutinėms stebimoms Lietuvos teritorijoje meteorologinėms sąlygoms.

Artimiausias meteorologinių stebėjimų postas yra Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba
Rudnios g. 6, LT-09300 Vilnius - tel.: 8 5 2751194; el. pašto adresas: lhmt@meteo.lt

Pagrindinės apsaugos nuo pavojingų hidrometeorologinių reiškinių priemonės

Rengiantis hidrometeorologiniam reiškiniui, rekomenduojama:

- perspėti darbuotojus apie artėjančią hidrometeorologinį reiškinį ir informuoti, kokie darbai turi būti atlikti;

- sutvirtinti silpnus pastatus, statinius;
- sandariai uždaryti pastatų langus, duris ir kitas angas;
- paruošti priedangą laikinai žmonių apsaugai.

Prasidėjus hidrometeorologiniam reiškiniui, rekomenduojama:

- būti uždarų patalpų viduje, toliau nuo langų. Langus geriausia uždengti sunkaus audinio apdangalais;

- išjungti elektrą ir vandenį;
- žiemą, sutrikus šildymo sistemai, šilumą patalpose išsaugoti uždengus langus ir duris apdangalais;

- evakuoti darbuotojus į saugias patalpas.

Hidrometeorologinio reiškinio atveju būtina:

- perspėti darbuotojus apie artėjančią hidrometeorologinį reiškinį ir informuoti, kokie darbai turi būti atlikti;

- organizuoti budėjimą skyriuje;
- apžiūrėti ir, jei reikia, sutvirtinti silpnus pastatus, statinius;
- sandariai uždaryti pastatų langus, duris, stoglangius ir kitas angas;
- paruošti patalpas žmonių apsaugai;
- parengti turimą techniką ir įrangą gelbėjimo darbams atlikti.

Prasidėjus hidrometeorologiniam reiškiniui, rekomenduojama:

- būti uždarų patalpų viduje, toliau nuo langų. Langus geriausia uždengti sunkaus audinio apdangalais;

- sustabdyti elektros ir vandens tiekimą;
- žiemą, sutrikus šildymo sistemai, šilumą patalpose išsaugoti uždengus langus ir duris apdangalais;

- esant reikalui evakuoti žmones į saugias patalpas.

Darbuotojų atsakingų už gelbėjimo darbų organizavimą veiksmai:

1. Apie įvykį pranešti **Bendrajam pagalbos centrui telefonu 112** (atsakinga: Janina Rožanovska atsakinga už ryšius ir informavimą).

2. Nedelsiant sukviesti atsakingų darbuotojų už gelbėjimo darbų organizavimą ekstremalios situacijos atveju pasitarimą (atsakingas: Janina Rožanovska atsakinga už ryšius ir informavimą).

3. Skubiai uždaryti langus ir duris (atsakingas: Valentina Junda darbuotojas atsakingas už priešgaisrinę saugą).
4. Išjungti elektros energijos tiekimą (atsakingas: Valentina Junda darbuotojas atsakingas už priešgaisrinę saugą).
5. Automobilių nelaikyti po medžiais ar šalia lengvų konstrukcijų statinių (atsakingas: Valentina Junda darbuotojas atsakingas už priešgaisrinę saugą).
6. Evakuoti žmones į saugias patalpas (atsakingas: Galina Matuizo - atsakinga už viešosios tvarkos palaikymą bei žmonių evakavimą).
7. Skubiai užsandarinti laikinos priedangos duris (atsakingas: Valentina Junda atsakingas už priešgaisrinę saugą).
4. Organizuoti dulkių nuplovimą nuo kūnų dušuose (atsakingas: Viktorija Liubkevič atsakinga už pirmąją medicinos pagalbą).
5. Neleisti žmonėms išeiti į lauką (atsakingas: Galina Matuizo - atsakinga už viešosios tvarkos palaikymą bei žmonių evakavimą).

9.2.3. SKYRIAUS VEIKSMAI, ESANT UŽKRATAMS, SUSIRGIMAMS INFEKCIŲ LIGOMIS, KITŲ EKSTREMALIŲ SVEIKATAI SITUACIJŲ ATVEJAI

Ekstremali sveikatai situacija, kai nesulaikomai plinta užkrečiama liga, vadinama epidemija, pandemija (globalaus masto epidemija). Lietuvos medikai užkrečiamąsias (infekcines) ligas skirsto į 5 grupes:

- 1) užkrečiamosios kraujo ir invazinės ligos (riketsiozė, dėmėtoji šiltinė, geltonoji karštligė, grįžtamoji šiltinė, maliarija ir kt.);
- 2) zooantroponozės (ligos, kurių užkrato šaltinis - įvairūs gyvūnai. Tai maras juodligė, pasiutligė, leptospirozė, pseudotuberkuliozė, jersiniozė ir kt.);
- 3) kūno dangų ligos (stabilgė, rožė, sepsis ir kt.);
- 4) kvėpavimo takų ligos (gripas, difterija, raupai, poliomieltas);
- 5) užkrečiamosios žarnyno ir parazitinės ligos (vidurių šiltinė, paratifas, salmoneliozė, botulizmas, cholera, šigeliozė, dizenterija, trichineliozė ir kt.).

Epizootijas sukeliančios pavojingiausios gyvulių lygos yra šios:

- 1) galvijų, kiaulių, paukščių maras;
- 2) snukio ir nagų liga;
- 3) plaučių uždegimas, paukščių cholera ir kt.

Epifitotijos mastą neretai įgyja augalų ligos: įvairios javų rudligės, miltligės, dėmėtligės, bulvių maras, fitoftora, agurkų netikroji miltligė ir kt.

Skyriaus veiksmų masinių infekcinių susirgimų atveju

Masiškus infekcinius susirgimus gali sukelti vandentiekio avarijos, sanitarinių reikalavimų nesilaikymas, infekciniai užkrėtimai ir kt. Išaiškėjus keletui susirgimų, turinčių vienodus požymius apie tai neatidėliotinai pranešama visuomenės sveikatos priežiūros institucijai.

Nusprendžiama, kokias priemones ir būdus apsisaugojimui naudoti. **Kviečiami Vilniaus visuomenės sveikatos centro Šalčininkų skyriaus specialistai (tel.: 8 380 52056).**

Susirgę darbuotojai atleidžiami nuo darbo, izoliuojami nuo sveikų, jiems suteikiama medicinos pagalba. Tikrinama vandens kokybė, tualetai, vykdomi kiti sanitariniai - higieniniai ir prieš epideminiai reikalavimai. Patalpos išpurškiamos dezinfekuojančiu skysčiu. Laikomasi higienos taisyklių, naikinamos mėsos, graužikai ir visur palaikoma švara. Kai tik nustatomas ligos sukėlėjas - atliekama skubi specifinė profilaktika: vartojami specialūs tam susirgimui preparatai.

Uždraudžiama naudoti nevirintą vandenį, žalumynus, vaisius. Paruošiamos priemonės vandeniui užvirinti ir saugoti. Tai ypatingai pavojingi ekstremalūs įvykiai galintys turėti milžiniškų pasekmių įstaigai, nes joje dirba darbuotojai, kurie bendrauja su įvairiais žmonėmis, todėl efektyviai nesureagavus galima tikėtis didelio masto ekstremalaus įvykio išplitimo.

Todėl atsitikus tokiai nelaimei, veiklą skyriuje, patekusioje į ekstremalaus įvykio židinį, galima tęsti tik gavus **Vilniaus visuomenės sveikatos centro Šalčininkų skyriaus specialistų leidimą.**

Darbuotojų, atsakingų už gelbėjimo darbų organizavimą, veiksmai:

1. Apie įvykį pranešti **Bendrajam pagalbos centrui telefonu 112**, Vilniaus visuomenės sveikatos centro Šalčininkų skyriui, Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos gydytojai (atsakingas: Janina Rožanovska atsakinga už ryšius ir informavimą).

2. Nedelsiant sukviesti atsakingų darbuotojų už gelbėjimo darbų organizavimą ekstremalios situacijos atveju pasitarimą (atsakingas: Janina Rožanovska atsakinga už ryšius ir informavimą).

3. Organizuoti likusių įstaigoje žmonių medicininį patikrinimą (atsakingas: Viktorija Liubkevič atsakinga už pirmąją medicinos pagalbą).

4. Priklausomai nuo užkrečiamos ligos pobūdžio atlikti patalpų dezinfekciją (atsakingas: Viktorija Liubkevič atsakinga už pirmąją medicinos pagalbą).

9.2.4. SKYRIAUS VEIKSMAI SOCIALINĖS IR KITOS KILMĖS EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ ATVEJ AIS

Skyriaus ginkluotas užpuolimas, teroristiniai aktai ir kiti nesankcionuoti veiksmai, nukreipti prieš žmones ar siekiant kitokiu būdu pakenkti skyriaus veiklai.

Gavus pranešimą apie skyriaus patalpose įvykdytą nesankcionuotą ir nusikalstamą veiką:

- ginkluotas užpuolimas;
- skyriaus darbuotojų ar (ir) jų šeimos narių paėmimas įkaitais;
- pranešimas apie sprogmenų padėjimą objekte,

vadovavimą operatyviems veiksams perima Šalčininkų rajono policijos komisariato pareigūnai (telefonai: 112; 8 380 34000). Gali būti įvykdytos ir kitos provokacijos. Tokioms provokacijoms išvengti ir padariniams sušvelninti skyriuje galima būtų įdiegti specialią apsaugos valdymo ir kontrolės sistemą, darbuotojų apsaugos priemones.

Atsižvelgiant į pavojaus mastą, taikomos tokios apsaugos priemonės:

- pranešti Šalčininkų rajono policijos komisariatui apie gautą informaciją, kad nustatytų informacijos teisingumą, įvertintų įvykio grėsmę;
- **terorizmo atveju būtina kreiptis į BPC, tel.: 112, 8 5 2719103;**

- esant reikalui, perspėti apie įvykį skyriaus darbuotojus;
- gavus nurodymą iš Šalčininkų rajono policijos komisariato, organizuoti žmonių evakavimą iš pavojingos teritorijos.

Darbuotojų, atsakingų už gelbėjimo darbų organizavimą, veiksmai:

1. Apie įvykį pranešti **Bendrajam pagalbos centrui telefonu 112** (atsakingas: Janina Rožanovska atsakinga už ryšius ir informavimą).
2. Nedelsiant sukviesti atsakingų darbuotojų už gelbėjimo darbų organizavimą ekstremalios situacijos atveju pasitarimą (atsakingas: Janina Rožanovska atsakinga už ryšius ir informavimą).
3. Skubiai iš įstaigos pastato evakuoti žmones (atsakingas: Galina Matuizo atsakinga už viešosios tvarkos palaikymą bei žmonių evakavimą).
4. Užtvirti įėjimus į pastatą (atsakingas: Valentina Junda darbuotoja atsakinga už priešgaisrinę saugą).

9.3. VADOVO AR JO ĮGALIOTO ASMENS VEIKSMAI ORGANIZUOJANT IR KOORDINUOJANT GELBĖJIMO DARBUS ĮVYKIŲ METU IR JO PRIIMTŲ SPRENDIMŲ ĮGYVENDINIMĄ

Įvykus ekstremaliai situacijai, pirmiausia perspėjamas ir informuojamas skyriaus vadovas. Prireikus skyriaus vadovo arba jį pavaduojančio darbuotojo, atsakingo už civilinę saugą, nurodymu atsakingi darbuotojai sukviečiami į metodinį kabinetą.

Bendras pranešimas apie ekstremalią situaciją (incidentą) vykdomas mobiliais telefonais bei žodžiu.

9.4. PROCEDŪROS, SKIRTOS MATERIALINIŲ IŠTEKLIŲ TELKIMO GELBĖJIMO, PAIEŠKOS IR NEATIDĖLIOTINIEMS DARBAMS ATLIKTI, ĮVYKIAMS LIKVIDUOTI IR JŲ PADARINIAMS ŠALINTI

Ekstremalios situacijos atveju, už skyriaus ribų, vadovas:

- gauna informaciją iš darbuotojos atsakingos už ryšius ir informavimą apie ekstremalią situaciją ir priima sprendimą dėl tolimesnių skyriaus veiksmų;
- palaiko ryšį su Šalčininkų rajono ESK ir ESOC vadovais, operatyviųjų tarnybų vadovais, valstybinės priežiūros institucijomis;
- užtikrina įsakymų, privalomų vykdyti skyriaus darbuotojams, išleidimą;
- organizuoja skyriaus materialinių išteklių tikslinį panaudojimą (4 priedas);
- prašo pagalbos pas Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos direktorių, jeigu nepakanka savų resursų gelbėjimo darbams atlikti.
- sušaukia atsakingų darbuotojų pasitarimą;
- vadovauja objekto darbuotojams ekstremalios situacijos atveju.

Kai ekstremalios situacijos mastas viršija skyriaus gelbėjimo pajėgų galimybes, apie tai pranešama Šalčininkų rajono savivaldybės specialiosioms tarnyboms, Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyriaus vyresniajam specialistui bei valstybinės priežiūros institucijoms.

Skyriaus vadovas ekstremalios situacijos atveju tiesiogiai bendradarbiauja ir koordinuoja savo veiksmus su:

1. Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos Ekstremaliųjų situacijų komisija (jei ji yra

šaukiama) ir Ekstremaliųjų situacijų operacijų centru.

2. Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyriaus vyresniojo specialistu.

3. Šalčininkų priešgaisrine gelbėjimo tarnyba.

4. Šalčininkų rajono policijos komisariatu.

5. Vilniaus visuomenės sveikatos centro Šalčininkų skyriumi.

Gelbėjimo darbams atlikti ir gaisrams gesinti neatidėliotinai kreipiamasi pagalbos **Bendruoju pagalbos telefonu: 112**. Priešgaisrinės gelbėjimo valdybos padalinių darbuotojai paprastai gerai žino tokius objektus, kaip skyrių, nes pastoviai vykdo jų priešgaisrinę priežiūrą. Tačiau apmokyti skyriaus darbuotojai turi būti pasirengę atlikti pirminius gelbėjimo darbus bei talkinti ugniagesiams - gelbėtojams likviduojant ekstremalius įvykius objekte ar jo teritorijoje.

Objekto fizinę apsaugą po darbo valandų užtikrina Viešosios policijos apsaugos tarnybos darbuotojai. Taip pat tikimasi aktyvios pagalbos iš **Šalčininkų rajono policijos komisariato, pasitelkiant pagalbą telefonais: 112; 8 380 34000**.

Skyriaus darbuotojams keliami reikalavimai, kad kasdieniniame darbo režime būtų pasirengę suteikti pirmąją medicinos pagalbą nukentėjusiems žmonėms.

Įvykus avarijai energetinėse ar komunalinėse sistemose, padariniai šalinami iškviečiant **ESO Šalčininkų klientų aptarnavimo centro, UAB „Eišiškių komunalinis ūkis“ (tel.: 8 380 56273)** Objekto vadovybei apie kilusią ekstremalią situaciją praneša pirmas ją pastebėjęs darbuotojas, išpėjimui panaudodamas mobilų ar „TELIA LIETUVA“ telefonus, taip pat galimas pranešimas ir žodžiu. **Kontaktai su Šalčininkų rajono specialiosiomis ir avarinėmis tarnybomis pateikti 5 priede.** Šios tarnybos pasitelkiamos skyriaus vadovo nuožiūra tiek kasdieniniame darbo režime, tiek ekstremalaus įvykio atveju.

9.5. KITI VEIKSMAI, KURIAIS SIEKIAMA PALAIKYTI SKYRIAUS VEIKLĄ PO ĮVYKUSIO ĮVYKIO

Avarijos pasekmių likvidavimo darbai

Atsižvelgiant į avarijos poveikio mastą, vykdomi avarijos pasekmių (įrenginių ir konstrukcijų atstatymo, sunaudotų avarijų likvidavimo priemonių papildymo ir pan.) likvidavimo darbai.

Sanitarinio švarinimo organizavimas

Avarijos likvidavimo metu žmonėms, kurie vykdė gelbėjimo darbus, gali būti atliekamas sanitarinis švarinimas (taršos pašalinimas nuo kūno) objekte esančiose buitinėse patalpose.

Aplinkos atstatymo priemonės

Priklausomai nuo įvykusios avarijos pobūdžio parenkamos reikalingos aplinkos atstatymo priemonės, kurių tinkamumą ir tikslingumą apsprendžia vadovas, esant reikalui, konsultuodamasis su atitinkamos srities specialistais.

Veiklos atnaujinimas

Pasibaigus avarinei situacijai, veiklos atnaujinimui būtina:

1. Pakeisti pažeistus įrenginius, vamzdynus, armatūrą ir suremontuoti pažeistas pastatų konstrukcijas.

2. Atstatyti pažeistus elektros, ryšių ir komunalinius tinklus.

3. Informuoti valstybinės priežiūros institucijas apie veiklos atnaujinimą.

10. SAVIVALDYBĖS ESVP NURODYTŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMO ORGANIZAVIMAS

10.1. VEIKSMAI GAVUS SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIAUS UŽDUOTĮ

Sprendimą dėl skyriaus pasitelkimo darbams atlikti priima:

- susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai – savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisija.

Savivaldybės ar valstybės ESOC prireikus organizuoja įstaigos darbuotojų aprūpinimą nemokama nakvyne, maitinimu, specialiąja apranga, darbo priemonėmis, taip pat atvežimą į darbų atlikimo vietą, išvežimą iš jos ir minimalių sanitarinių higienos sąlygų sudarymą.

Kai privalomieji darbai baigti, įvertinus finansines galimybes, iš savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo, Lietuvos valstybės rezervo piniginių lėšų skyriui gali būti kompensuojamos išlaidos, susijusios su šių darbų atlikimu, pateikus šioms institucijoms dokumentus, pagrindžiančius darbo ir materialinių resursų sąnaudas.

11. CIVILINĖS SAUGOS MOKYMO IR PRATYBŲ ORGANIZAVIMAS

Civilinės saugos mokymas organizuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-06-07 nutarimu Nr. 718 „Dėl civilinės saugos mokymo aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 68-3443).

Civilinės saugos pratybos rengiamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugsėjo 8 d. nutarimu Nr. 1295 „Dėl civilinės saugos pratybų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 107-5537).

Skyriaus darbuotojai **vieną kartą per metus** civilinės saugos pagrindų mokomi darbo vietoje, rengiamas žinių patikrinimas ir **pildomas mokymų apskaitos žurnalas**. Įvadinis civilinės saugos instruktavimas darbuotojui pravedamas jį priėmus į darbą, bet ne rečiau kaip vieną kartą per trejus metus rengiami vėlesni instruktažai. Norint susisteminti instruktavimą pildomas įvadinis (bendrijų) **civilinės saugos instruktavimų žurnalas**.

Atsakingi darbuotojai nustatytais terminais siunčiami į Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM Ugniagesių rengimo mokyklos Civilinės saugos mokymo centre organizuojamus mokymo kursus.

Skyriaus darbuotojų pasirengimui ekstremalioms situacijoms patikrinti bei jų valdymo įgūdžiams tobulinti funkcinės pratybos planuojamos ir rengiamos **ne rečiau, kaip kas dveji metai**, stalo pratybos – ne rečiau, kaip vieną kartą per metus, išskyrus tuos metus, kai rengiamos funkcinės pratybos. Joms vadovauja objekto vadovas. Pratybose dalyvauja įstaigos darbuotojai. Darbuotojų mokymus praveda Valentina Junda, atsakingas už civilinę saugą skyriuje.

**ŠALČININKŲ R. KALESNINKŲ LIUDVIKO NARBUTO GIMNAZIJOS
IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO SKYRIAUS**

ATSAKINGŲ DARBUOTOJŲ SĄRAŠAS IR KONTAKTAI:

1. Direktorė Mirena Garackevič, tel./faks. 8 678 20276, el. p. kalesnvm@gmail.com
 2. Ūkvedė Valentina Junda – atsakinga už civilinę ir priešgaisrinę saugą, tel. 8 61657672, el. p. valentina.junda@gmail.com
 3. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytoja Janina Rožanovska – atsakinga už ryšius ir informavimą, tel. 860619554, el. p. rozanovskajanina@gmail.com
 4. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytoja Galina Matuizo – atsakinga už viešosios tvarkos palaikymą ir žmonių evakavimą, tel. 869482434, el. p. matuizogalina@gmail.com
 5. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytoja Viktorija Liubkevič– atsakinga už pirmąją medicinos pagalbą, tel.867751358, el. p. liubkevic.1990@mail.ru
-

CIVILINĖS SAUGOS SIGNALAI**„Dėmesio visiems“**

Įspėjamasis pulsuojančio 3 min. trukmės kaukimo garsinis signalas skelbiamas gyventojams apie artėjančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos grėsmę perspėti perspėjimo sistemos patikrinimo ar pratybų metu. Išgirdę jį gyventojai privalo įjungti radiją ar televizorių ir išklausti informaciją bei rekomendacijas. Griežtai vykdyti rekomendacijas.

„Cheminis pavojus“

Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie realų ar gresiantį cheminės taršos pavojų atitinkamoje teritorijoje. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.

„Radiacinis pavojus“

Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie realų ar gresiantį radioaktyviosios taršos pavojų atitinkamoje teritorijoje. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.

„Katastrofinis užtvindymas“

Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie katastrofinio užtvindymo grėsmę gyventojams, savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms, ūkio subjektams, kuriems gresia tiesioginis užtvindymas, ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per įvardintų savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.

„Potvynio pavojus“

Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie potvynio grėsmę dėl polaidžio ar intensyvių liūčių pakilus upėse vandens lygiui iki pavojingos ribos. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.

„Uragano pavojus“

Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie artėjančią hidrometeorologinę reiškinį, galintį sukelti ekstremaliąją situaciją. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo

perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.

„Oro pavojus“

Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie tiesioginę priešo užpuolimo grėsmę. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.

„Perspėjimo sistemos patikrinimas“

Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie vykdomą perspėjimo sistemos patikrinimą. Šis signalas skelbiamas taip pat ir kai įvyksta nesankcionuotas sirenų įjungimas. Jis skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, regioninius ir vietinius transliuotojus.

Ryšiai

Skyrius savo veikloje naudoja viena fiksuoto ryšio „TELIA LIETUVA“ linija, kompiuteriais, turinčiais interneto ryšį. Per kompiuterius galima siųsti ir priimti elektroninius laiškus. Elektroninis paštas: kalesninkudarzelis@gmail.com.

**ŠALČININKŲ R. KALESNINKŲ LIUDVIKO NARBUTO GIMNAZIJA
IKIMOKYKLINIS IR PRIEŠMOKYKLINIS UGDYMO SKYRIUS**

EVAKAVIMO PLANAS

Aukštas	Kabinetai	Išėjimo vieta
I	Grupė “Boružėlių”	Centrinis išėjimas
I	Ūkvedės-sandėlininkės kabinetas Virtuvės patalpos	Centrinis išėjimas
II	Grupė “Smalsiukai”	Laiptais į I aukštą - Išėjimas per Centrinį išėjimą
II	Aktu salė	Laiptais į I aukštą - Išėjimas per Centrinį išėjimą

Parengė
Šalčininkų r. Kalesninkų L. Narbuto
ikimok. ir priešmok. ugd. skyr. ūkvedė
Ivona Narkevič

**ŠALČININKŲ R. KALESNINKŲ LIUDVIKO NARBUTO GIMNAZIJOS
IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO SKYRIUS
MATERIALINIŲ IŠTEKLIŲ ŽINYNAS**

Eil. Nr.	Priemonė	Kiekis	Techniniai duomenys	Valdytojas	Kontaktiniai duomenys
1.	Mokyklinis autobusas	1	19 vietų	Gimnazijos administracija	Mokyklos g. 4, Kalesninkų k. Šalčininkų r. tel./faks. 8 38048356. el. p. kalesnvm@gmail.com
2.	Gesintuvai	7	MG-6 (6 kg talpos)-2vnt. AG-5e (5 kg talpos)-1vnt. AG-3(3kg talpos)-4vnt.	Kalesninkų L. Narbuto gimnazijos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo skyrius	Bažnyčios g. 8, Kalesninkų k. Šalčininkų r. tel. 8 38048328. el. p. kalesninkudarzelis@gmail.com

ŠALČININKŲ RAJONO SPECIALIŲJŲ IR AVARINIŲ TARNYBŲ KONTAKTAI

1. Bendrasis pagalbos centras – tel. 112.
 2. Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos – tel. 8 5 2751194;
el.p.lhmt@meteo.lt.
 3. Vilniaus visuomenės sveikatos centro Šalčininkų skyrius – tel. 8 380 52056.
 4. AB „ESO“ - tel. 1802.
 5. UAB „Eišiškių komunalinis ūkis“ tel. 8 380 56273.
-

